

25 Οκτωβρίου, 1996

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΠΛΕΪΜΠΕΛ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Εφεσείοντες- Εναγόμενοι,

v.

ΙΩΑΝΝΗ ΦΥΤΙΔΗ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

*Εφεσιβλήτων - Εναγόντων.**(Πολιτικές Εφέσεις Αρ. 8822, 8823)*

Εξώγαμα — Κληρονομικό δικαίωμα εξωγάμου επί της περιουσίας του φυσικού πατέρα του και των κατιόντων αυτού — Φυσικός πατέρας και νόμιμα τέκνα του, δεν έχουν κληρονομικό δικαίωμα επί της περιουσίας του εξωγάμου.

5

Κληρονομικό δικαίωμα — Φυσικός πατέρας και νόμιμα τέκνα του, δεν έχουν κληρονομικό δικαίωμα επί της περιουσίας του εξωγάμου του πατέρα — Αντίθετα το εξώγαμο έχει, Άρθρο 9 του περί της Συμβάσεως επί της Νομικής Καταστάσεως Εξωγάμων Τέκνων (Κυρωτικού) Νόμου του 1979 Ν. 50/79.

10

Οι εφεσείοντες - εναγόμενοι, διεκδίκησαν δικαιώματα επί της περιουσίας του αποβιώσαντα πατέρα των εφεσιβλήτων - εναγόντων. Ο πατέρας τους μ. Χαράλαμπος Φυτίδης ήταν εξώγαμο τέκνο της Μηλούς από το χωριό Φύτη της Πάφου. Βάσισαν στις διεκδικήσεις τους στον ισχυρισμό ότι ο αποθανών πατέρας τους μ. Σαφκιάς ήταν ο φυσικός πατέρας του μ. Χαράλαμπου Φυτίδη. Πρόβαλαν σαν νομική βάση των διεκδικήσεών τους το Άρθρο 9 του περί της Συμβάσεως επί της Νομικής Καταστάσεως Εξωγάμων Τέκνων (Κυρωτικού) Νόμου του 1979 (Ν. 50/79), που προβλέπει ότι το εξώγαμο τέκνο έχει κληρονομικό δικαίωμα επί της περιουσίας του πατέρα και της μητέρας του καθώς και μέλους της οικογένειας του πατέρα ή της μητέρας του ως εάν είχε γεννηθεί σε νόμιμο γάμο. Πρότειναν ότι κατ' εφαρμογή της αρχής της ισότητας, αφού το εξώγαμο έχει κληρονομικό μερίδιο επί της περιουσίας του πατέρα και των νομίμων παιδιών του, έτσι και τα νόμιμα παιδιά θα πρέπει να κληρονομήν το εξώγαμο του πατέρα τους. Ο μ. Σαφκιάς, ουδέποτε αναγνώρισε τον μ. Χαράλαμπο Φυτί-

15

20

25

δη σαν εξώγαμό του, αλλά αυτός είχε την πεποίθηση ότι ο μ. Σαφκιάς ήταν ο φυσικός πατέρας του. Η Μηλού ουδέποτε διεκδίκησε πατρότητα από οποιονδήποτε, για κανένα από τα 4 εξώγαμα παιδιά της.

5 *Αποφασίστηκε ότι:*

- 10 (1) Η ισότητα που καθιερώνει το Άρθρο 9 του περί της Συμβάσεως επί της Νομικής Καταστάσεως Εξωγάμων Τέκνων (Κυρωτικού) Νόμου του 1979 (Ν. 50/79), με την οποία παραχωρείται κληρονομικό δικαίωμα στο εξώγαμο επί της περιουσίας του φυσικού πατέρα του και των μελών της οικογένειάς του, λειτουργεί μεταξύ των νομίμων και εξωγάμων που δεν αναγνωρίζει ο φυσικός τους πατέρας.
- 15 (2) Ο φυσικός πατέρας, που δεν έχει αναγνωρίσει το εξώγαμο και οι κατιόντες του, δεν έχουν κληρονομικό μερίδιο επί της περιουσίας του εξωγάμου.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

20

Αναφερόμενη υπόθεση:

Μαλαχτού ν. Αρμεύτη και Άλλης (1987) 1 Α.Α.Δ. 207.

25 **Έφεση.**

30 Έφεση από τους εναγόμενους κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Γ. Νικολάου, Π.Ε.Δ. και Κ. Κληρίδης, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 26 Αυγούστου 1992 (Αρ. Αγωγής 722/91) στην οποία αποφασίστηκε ότι οι εναγόμενοι δεν έχουν νομική βάση για κληρονομικό δικαίωμα επί της περιουσίας του ενάγοντα υπ' αριθμό 1.

35 *Μ. Μοντάνιος και κ. Φ. Αποστολίδης, για τους Εφεσείοντες.*

Χρ. Πουργουριδής, για τους Εφεσίβλητους 1 και 2.

Χρ. Γεωργιάδης, για την Εφεσίβλητη 3.

40

Cur. adv. vult.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Χρ. Αρτεμίδης.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Η Μηλού έζησε στο χωριό Φύτη της Πάφου. Απέκτησε 4 παιδιά, 3 γιούς και μια κόρη, χωρίς ποτέ να είχε παντρευτεί. Ενας από τα παιδιά αυτά, ο Χαράλαμπος Φυτίδης απεβίωσε στις 6.1.91 στη Λεμεσό, αφήνοντας μεγάλη περιουσία, δίχως όμως διαθήκη. Ο Φυτίδης μετανάστευσε στο εξωτερικό το 1936 και επέστρεψε στην Κύπρο, όπου εγκαταστάθηκε μόνιμα το 1953. Δεν νυμφεύθηκε και δεν άφησε απογόνους. 5

Η αντιδικία στο πρωτόδικο Δικαστήριο, αντικείμενο και στην παρούσα έφεση, αφορά στα κληρονομικά δικαιώματα και τη διαχείριση της περιουσίας του Φυτίδη. Τα αδέρφια του, εφεσίβλητο-εναγόντες, αξίωσαν διάταγμα εμποδίζον τους εφεσειόντες-εναγόμενους να αναμειγνύονται στη διαχείριση της περιουσίας του Φυτίδη, και συνακόλουθα δήλωση πως είναι οι μόνοι κληρονόμοι του. Η αγωγή των εναγόντων-εφεσιβλήτων ακολούθησε προσπάθεια των εναγομένων-εφεσειόντων να αναλάβουν τη διαχείριση της περιουσίας του Φυτίδη, στην οποία αντέστησαν οι εφεσίβλητοι. 10

Οι εφεσειόντες, που είναι κατιόντες του μ.Σαφκιά που έζησε κι' αυτός στη Φύτη, βασίζουν την απαίτησή τους για κληρονομικό μερίδιο στην περιουσία του Φυτίδη στον ισχυρισμό τους πως ο Σαφκιάς είναι ο φυσικός πατέρας του Φυτίδη. Νομική βάση γι' αυτή την αξίωση παρέχει, σύμφωνα με την εισήγηση των δικηγόρων τους, το Άρθρο 9 του περί Συμβάσεως επί της Νομικής Καταστάσεως Εξωγάμων Τέκνων, (Κυρωτικός) Νόμος του 1979, Ν.50/79, που προβλέπει τα πιο κάτω: 20

“Το εξώγαμον τέκνον θα έχη το αυτό κληρονομικόν δικαίωμα επί της περιουσίας του πατρός και της μητρός αυτού καθώς και μέλους της οικογένειας του πατρός ή της μητρός αυτού, ως εάν είχε γεννηθή εν γάμω”. 30

Το πρωτόδικο Δικαστήριο επιλαμβάνεται στην εμπεριστατωμένη απόφασή του της πιο πάνω διάταξης, και άλλων που δεν μας αφορούν στην έφεση, που περιορίστηκε μόνο στην ερμηνεία και εφαρμογή του πιο πάνω άρθρου. Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάνθηκε πως οι εφεσειόντες δεν έχουν βάσει αυτού, ή άλλης νομικής διάταξης, κληρονομικό δικαίωμα επί της περιουσίας του Φυτίδη. Κατά συνέπεια αποδέκτηρε την αγωγή των εφεσιβλήτων-εναγόντων, και στη δηλωτική απόφασή του ορίζει πως αυτοί είναι οι μόνοι κληρονόμοι του Φυτίδη. 40

Το Δικαστήριο προχώρησε όμως και αξιολόγησε τη μαρτυρία

που προσκομίστηκε, και που αφορούσε στον ισχυρισμό για την πατρότητα του Φυτίδη, ώστε το Εφετείο να έχει ενώπιόν του τα συμπεράσματα και διαπιστώσεις του δικάσαντος Δικαστηρίου και πάνω σ' αυτή τη πτυχή της υπόθεσης, σε περίπτωση που θα εκφραστεί διαφορετική γνώμη επί της νομικής πλευράς.

Μολονότι η μαρτυρία που δόθηκε στο Δικαστήριο, και που αφορούσε όπως είπαμε ήδη στην πατρότητα του Φυτίδη, δεν έχει οποιαδήποτε σημασία, θα αναφερθούμε σ' αυτή με πολλή συντομία για να στήσουμε το σκηνικό της υπόθεσης. Σύμφωνα λοιπόν με τους εφεσείοντες, και που η ίδια η Μηλού μόνον από τον τάφο της μπορούσε να ακούσει, αυτή ήταν γνωστή ως η πόρνη του χωριού. Μήτε ο γιος της Χαράλαμπος Φυτίδης, αφού πέθανε το 1991, αφήνοντας τη μεγάλη περιουσία αντικείμενο της παρούσας διαφοράς, είχε την ευκαιρία να ακούσει τί καταμαρτυρούν σήμερα οι εφεσείοντες στη μητέρα του, ως αποδεικτικό στοιχείο για να κληρονομήσουν και αυτοί από την περιουσία του.

Έτσι, και για τη συμπλήρωση της ιστορίας, εμείς νομίζουμε πως η Μηλού είχε μια ιδιότητα. Φαίνεται πως ήταν απονήρευτη γυναίκα, η οποία δεν διεκδίκησε πατρότητα για κανένα από τα παιδιά της από τους άρρενες που την επισκέφτηκαν για σεξουαλική επαφή.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αξιολόγησε τη μαρτυρία που προσήχθη, και, πολύ ορθά, κατέληξε στο συμπέρασμα πως δεν αποδείχτηκε ότι ο Σαφκιάς ήταν ο πατέρας του Φυτίδη, μολονότι ο τελευταίος ειλικρινά πίστευε πως ήταν γιος του Σαφκιά. Εκείνο που έχει σημασία, κατά νόμο, και τούτο αποδείχτηκε από τη μαρτυρία, είναι πως ο ίδιος ο Σαφκιάς ουδέποτε αναγνώρισε τον Φυτίδη, μήτε και τον θεώρησε ποτέ ως παιδί του.

Η νομική πτυχή της υπόθεσης είναι ενδιαφέρουσα. Εισηγούνται οι συνήγοροι των εφεσείοντων πως, εφόσον ο σκοπός της πιο πάνω διάταξης του Νόμου είναι η αποκατάσταση των εξωγάμων τέκνων, έτσι που να κληρονομούν τη μητέρα και το φυσικό τους πατέρα και τα μέλη των οικογενειών τους (της μητέρας και φυσικού πατέρα), έπεται πως και ο φυσικός πατέρας, και οι κατιόντες του τελευταίου κληρονομούν το εξώγαμο παιδί του. Διατείνονται δε οι συνήγοροι πως το επιχείρημα τούτο στηρίζεται στην αρχή της ισότητας, όπως διασφαλίζεται στο Άρθρο 28 του Συντάγματος.

Η πιο πάνω εισήγηση είναι ολωσδιόλου εσφαλμένη. Η λεκτική διατύπωση του Άρθρου 9 του Ν.50/79 δεν επιδέχεται άλλη ερμη-

νείας από αυτή που το γράμμα της μεταδίδει. Πράγματι, σκοπός των προνοιών του άρθρου είναι η ηθική και ουσιαστική αποκατάσταση στην κοινωνία εξώγαμων παιδιών που δεν αναγνωρίζει ο φυσικός πατέρας. Τα παιδιά αυτά τίθενται ακριβώς στο ίδιο νομικό καθεστώς, αναφορικά με κληρονομικό δικαίωμα από τον φυσικό τους πατέρα, και τους συγγενείς του τελευταίου, ως εάν ήταν νόμιμο παιδί του. Θα ήταν όμως παράλογο, και ολωσδιόλου αντίθετο με το ευγενές περιεχόμενο του Νόμου, αν γινόταν δεκτή η θέση των συνηγόρων των εφεσεϊόντων, γιατί σ' αυτή την περίπτωση θα απέληγε στην επιβράβευση του φυσικού πατέρα με το να κληρονομεί το εξώγαμο παιδί του, που ουδέποτε ο ίδιος αναγνώρισε. Η ισότητα που επιφέρει, η ομολογουμένως δίκαιη διάταξη, λειτουργεί μεταξύ των νομίμων τέκνων και των εξωγάμων, που δεν αναγνωρίζει ο φυσικός τους πατέρας. Τούτο έχει λεχθεί και στην απόφαση του Δικαστηρίου μας στην υπόθεση *Μαλαχτού (ως διαχειρίστριας) ν. Αρμεύτη και Άλλης* (1987) 1 Α.Α.Δ. 207. (Δες την απόφαση του δικαστή Στυλιανίδη με την οποία συμφώνησαν γενικά και οι δικαστές Τριανταφυλλίδης Π., και Α.Λοΐζου).

Η έφεση κρίνεται εξ' ολοκλήρου αβάσιμη και απορρίπτεται με έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.